

Popravite me!

Sestra 3: triintrideset let

Srečko: devetintrideset let

Metka: oseminštirideset let

Sestra Kata: sedemintrideset let

Snažilka Joža: petinpetdeset let

Srečkova mati: sedeminšestdeset let

Metkina hči: enaindvajset let

Metkin mož: enainpetdeset let

Božidar: petinštirideset čet

Aleks: osemindvajset let

Sestra 2: dvainšestdeset let

Dežurna zdravnica: štiriintrideset let

Zdravnik: triinpetdeset let

Prolog

Na oder pred zaveso stopi SESTRA 3.

Sestra 3: A kako sem pristala tu, kjer delam? Že, ko sem bila otrok, sem rada pomagala tistim, ki so pomoči potrebni. Spomnim se, kako sem nekoč na tleh, pod domačo jablano, našla vrabčka, ki je padel iz gnezda. Na vsak način sem hotela, da zraste. Cele ure sem se mu posvečala in ob pomoči matere, očeta ter starejšega brata skrbela za njegovo majceno, drobno življenje. V šoli sem pomagala sošolcem in sošolkam pri učenju, saj sem sama, kot so mi povedali, precej bistre sorte. Po osnovnem šolanju sem se vpisala na srednjo zdravstveno šolo. Končala sem jo brez večjih zapletov. Zaposlila sem se. Najprej v zdravstvenem domu. Potem na urgenci, kjer sem pridobila mnogo izkušenj. Sedaj sem tu. Vedno nas primanjkuje. Starejše so videti precej zgarano. Upam, da ne bom postala takšna tudi sama. Pa saj je vseeno. Važno je, da pomagam. Samo takrat se zares počutim izpolnjeno. Pravijo mi, da sem posebna sestra. Včasih so takšnim rekli »sestre usmiljenke«, angeli, poslani, da služijo ljudem. Sama se nimam za nič posebnega. Sem navaden človek. Živim v navadnem svetu. Skrbim za navadne ljudi. Za ljudi, ki niso imeli sreče. Še nekaj o predstavi, ki jo boste spremljali. Dogaja se v rehabilitacijskem centru, ki je lahko kjerkoli na svetu. V predstavi nastopajo igralci, ki igrajo navadne ljudi. Izseki iz knjige, ki jo prebira eden izmed likov, so pisani po spominih neke druge knjige in nekega drugega filma, ki resnično obstaja. Pisani so prosto »po Prešernu« in niso plod prevajalčeve domišljije ampak variacije na originalno delo, ki se glasi »Ali androidi sanjajo električne ovce«, avtorja Philipa K. Dicka, po katerem je bil posnet kulturni izdelek »Blade Runner«. Vsaka podobnost z originalom je zgolj naključna. Vsaka podobnost z osebami, ki se pojavljajo v predstavi je zgolj naključje. Zgodba sama pa vseeno bazira na realnih ljudeh ter dogodkih. Pričujoči tekst je posvetilo vsem žrtvam, njihovim najbližjim ter vsem, ki skrbijo za zdravje ljudi. Ostalim pa naj bo v poduk. Naj se prične!

Sestra 3 odide skozi dvorano. Zavesa se odpre.

Prvo dejanje

Prvi prizor

Dopoldan. Bolnišnična soba. V njej tri postelje. Sončni žarki padajo skozi okno. Hrup ulic iz glasnega prehaja v pol tišino kot, da bi se umikal in dajal prednost dialogu interjerja. SREČKO leži v postelji ob oknu, METKA sedi ob oknu in nepremično zre skozi okno. Njena postelja je najdlje od okna. Razmetana je. Srednja postelja je prazna in čaka na sprejem novega pacienta. V sobo vstopi snažilka ter zamenja nočni posodi. Odide. METKA vstane in se odpravi za SNAŽILKO. SREČKO ostane sam. Gleda po sobi. Zaihti.

SREČKO: Alo!..... Alo!.... Alo!...

Utihne. Nekaj trenutkov počaka, nato znova pokliče:

SREČKO: Alo!... Alo!...Alo!...

Zopet počaka. Nato začne glasneje.

SREČKO: Alo!... Alo!

Na hodniku se zaslišijo koraki. SREČKO jih prepozna in se zdrzne.

SREČKO: Sestra Kata, a si to ti?

V sobo vstopi dežurna SESTRA KATA.

SETRA KATA: Kako pa veste, da sem jaz?

SREČKO: Po korakih vem. Slišim dobro.

KATA: Ja, kaj bi radi?

SREČKO se namrdne, kot bi se igral otroške igrice. Vzdihne.

SESTRA KATA: No, kaj je?

SREČKO: Dolgčas mi je.

SESTRA KATA: Joj! Ni vam treba, da me kličete vsakih pet minut. Imam še druge paciente, veste.

SREČKO: Saj sem danes prvič poklical.

SESTRA KATA: Dajte no, saj veste, da to ni res. Pred petnajstimi minutami ste me poklicali, kar spomnite se.

SREČKO: A, točno (*se popraska po glavi*)! KATA?

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

KATA: Kaj?

SREČKO: Kakšno vreme je zunaj?

KATA: Lepo. Sedaj pa počivajte in ne kličite me vsakih petnajst minut.

SREČKO: Saj ne kličem...

KATA: Da ne? Se dobro počutite?

SREČKO: Ja... ne...

KATA: Se počutite dobro ali ne?

SREČKO: Ne vem, dolgčas mi je. A mi lahko popraviš blazino?

SESTRA KATA mu popravi blazino, ga poboža po čelu in odide. Takoj, ko je zunaj SREČKO zopet pokliče.

SREČKO: Alo!... Alo!...

SESTRA KATA se vrne.

SESTRA KATA: Ja, pa kaj je spet?

SREČKO: Žejen...

SESTRA KATA: Boste vodo ali čaj?

SREČKO: Ne jaz. On je žejen!

SESTRA KATA: Kdo?

SREČKO pokaže proti oknu.

SREČKO: Golobček.

SESTRA KATA stopi k oknu. SREČKO se ustraši in zakriči.

SREČKO: Kaj si naredila! Odletel je. Zdaj je pa še bolj žejen. Ne maraš ga!

SESTRA KATA: Zdaj je pa tega dovolj. Če takoj ne prenehate, vas zatožim dežurni zdravnici in vam bo dala injekcijo.

SREČKO: Ptiček je odletel (*ihiti*).

SESTRA KATA: Dajte no, bodite dobri. Pomirite se. Saj bo priletel nazaj.

SREČKO: Ne bo (*ihiti*)!

SESTRA KATA: Bo,bo.

SREČKO: Kdaj?

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA KATA: Kmalu.

SREČKO: Kdaj bo to?

SESTRA KATA: Potem.

SREČKO: A kasneje?

SESTRA KATA: Ja.

SREČKO: Bom pa zaspal do takrat.

SESTRA KATA: Pametna odločitev. Ste žejni?

SREČKO: Ja... ne... ne vem... ne... potem...

SESTRA KATA: Kaj bo potem?

SREČKO: Ja, žejen bom.

SESTRA KATA: *(sama pri sebi)* Pavliha..

SESTRA KATA odide, SREČKO zapre oči. Odpre oči. Zapre oči in si jih še dodatno pokrije z roko. Obrne se na bok. Obrne se na drug bok. Vstopi METKA s knjigo pod roko. Usede se na svojo posteljo. Natakne si očala z debelimi stekli in kvadratnimi okvirji. Odpre knjigo in na glas bere. SREČKO si zatisne ušesa.

METKA: ...in potem je vstopila v sobo, v katero so skozi zastor prodirali blagi oranžno – rumeni žarki zahajajočega sonca. Sova je poletela in sedla stricu na ramo. »Je umetna?« je vprašal Deckart in se zazrl Tyrellu v oči. »Kakšna pa?« mu odgovori Rachel. »Mora biti strašno draga,« zastavi vprašanje Deckart in se zazre skozi zastrto okno proti daljavam L.A., ki počasi tone v radioaktivno noč.

Snazilka JOŽA vstopi in zamenja vodo v vazi z rožami.

JOŽA: Po obiskih vama bodo novega sostanovalca pripeljali. Sem slišala. Prej. A zaprem okno?

SREČKO in METKA hkratno odkimata.

JOŽA: Ga bom pa samo priprla.

JOŽA pripre okno. SREČKO zakriči.

JOŽA: Ja prav, prav, pa nič. Lepo bodita.

JOŽA odide. Šum mesta zunaj se okrepi (hrup ulic, sirene, letala, helikopterji itd.), vstopi dežurna zdravnica.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Tako, ljubčka. Kako se počutimo danes?

Drugi prizor

Popoldan. Obiski so zaključeni. Dva obiskovalca se ločeno poslovita od obeh pacientov.

SREČKOVA MAMA: Adijo srček. Priden bodi. Jutri pa spet pridem.

SREČKO: Mama!

SREČKOVA MAMA: Kaj je?

SREČKO: A boš res prišla?

SREČKOVA MAMA: Saj vedno pridem.

SREČKO: Pa prinesi mi čokolado.

Na drugem koncu sobe od METKE odhaja HČERKA z OČETOM.

HČERKA: Adijo, mami.

OČE: No, zdaj se pa kar malo spočij in nasp.

OČE poljubi METKO na čelo. HČERKA ji pomaha. Odideta. SREČKO sedi pri oknu in zre skozenj. METKA nekaj časa bere, odloži knjigo in se prime za glavo. Boli jo. Pritisne na zvonec pri postelji. Zelo jo boli. Poskuša si poiskati pozicijo ležanja in se premetava po postelji.

SREČKO: Alo!... Alo!

Priteče SESTRA KATA.

SESTRA KATA: Kaj je? Kaj je spet, gospod SREČKO?

SREČKO s prstom pokaže na METKO.

SREČKO: Glava jo boli. Je zvonila, pa te ni bilo.

SESTRA KATA pristopi do METKINE postelje in pritisne na zvonec ob postelji.

SESTRA KATA: Spet se je pokvaril zvonec. (METKI) Vas zopet boli glava, kaj?

METKA: Ali lahko dobim... (z rokami pred sabo oriše velik krog)... lekadol?

SESTRA KATA: Ja, počakajte, vam ga prinesem. Z vodo ali čajem?

METKA: Čaj.

SESTRA KATA odide in se takoj spet vrne, poda tableto METKI. Natoči ji čaj, ki ga ima METKA na mizici ob postelji. Iz halje potegne dva termometra in ju poda pacientoma.

SESTRA KATA: Tako, izmerita si temperaturo. Dobila bosta novega »cimra«. Lepo se obnašajta do njega. Ni še dolgo pri nas in je še vedno v šoku...

METKA: Kaj je to – šoku?

SESTRA KATA: Ne počuti se dobro. Ni se še navadil. Tudi on je imel prometno nesrečo. Pred pol leta je padel v komo. Pred enim mesecem se je prebudil. Hrom je.

SREČKO: A bo z vozičkom?

SESTRA KATA: Ja, gospod SREČKO, na vozičku je.

METKA: A rad bere?

SESTRA KATA: Ne vem, ga boste sami vprašali, prav. Vama zaprem okno, zgleda, da bo deževalo.

SREČKO: A bodo spet poplave?

SESTRA KATA: Ja kaj pa vem, upam, da ne. No, pokažita termometra.

SESTRA KATA pregleda odčitka.

SESTRA KATA: gospod SREČKO – 36.6, gospa METKA, vi imate pa 37,2. Malo, verjetno zaradi glavobola. Ko bo tabletki prišla, bo vročina padla. In če bo deževalo vas glava tudi ne bo tako bolela kot zdaj. Lepo počivajta.

SESTRA KATA odide. Takoj, ko odide, SREČKO vstane, hoče nekam oditi, a se ne spomni več, kam. Obstoji sredi sobe in tuhta. METKA, ki jo je glavobol malo popustil, si nadene očala in vzame knjigo. Lista po njej. Odloži knjigo in očala, se prime za čelo, se uleže v posteljo in pokrije do vratu. Zapre oči in prične z neopaznim masturbiranjem pod rjuho. SREČKO se usede na rob postelje, obrnjen stran od METKE in gleda skozi okno. METKA rahlo zaječi. SREČKO se obrne k njej.

SREČKO: Alo!... Alo!

METKA odpre oči, se odkrije in odhiti iz sobe.

SREČKO: Alo!

Odneha in se zazre nazaj skozi okno. Vstopi SESTRA KATA, ki pred seboj potiska BOŽIDARJA, ki sedi v invalidskem vozičku. BOŽIDAR mrko zre predse.

SESTRA KATA: To bo sedaj za nekaj časa vaša soba, gospod BOŽIDAR.

BOŽIDAR se ne zmeni za besede. SESTRA KATA mu pomaga, da se iz vozička prekovali v posteljo.

SESTRA KATA: Tako, sedaj vas pa pustim same, da se v miru spoznate.

Odide.

Tretji prizor

Prva noč. SREČKO, METKA in BOŽIDAR ležijo vsak v svoji postelji. Zvok ulice se umiri. Vstopi SESTRA KATA in zapre okno.

SESTRA KATA: Tako. Ali vam pustim televizijo prižgano?

SREČKO prikima, METKA se ne zmeni za besede, ker bere knjigo. BOŽIDAR skomigne z rameni. (gledalci televizije ne vidijo, vidijo samo njeno svetlobo in slišijo njen zvok;)

BOŽIDAR: A lahko zamenjate program. National Geographic dajte ali pa Animal planet.

SESTRA KATA: Gospod SREČKO?

SREČKO: Ja. Animal planet. A bo oddaja o psičkih?

SESTRA KATA: Ne vem. Počakajte, pa boste videli.

SESTRA KATA preklopi na Animal planet.

SESTRA KATA: A bi kdo tabletko za spanje?

BOŽIDAR: Ja, jaz bi jo, čeprav, ne vem, no ja, kar dajte mi eno, mogoče bom lahko zaspal.

SESTRA KATA: Še kdo? Nihče več? Izvolite gospod BOŽIDAR. Boste vodo ali čaj?

BOŽIDAR: Kar vodo bom, hvala.

SESTRA KATA: Če me bo kdo od vas potreboval, me naj kar pokliče. Do sedmih zjutraj bom tu. Lahko noč.

Odgovori ji samo BOŽIDAR.

BOŽIDAR: Lahko noč.

Zvok in svetloba televizije utripata v sobo. BOŽIDAR nekaj časa gleda televizijo, potem pa se obrne na bok proti METKI in poskuša zaspati. SREČKO gleda televizijo z velikim zanimanjem. METKA si natakne očala, vzame knjigo iz nočne omarice in naglas prične z branjem.

METKA:... Pravijo, da so nam vstavili mehanizem samouničenja, ki se sproži po štirih letih življenjske dobe...

BOŽIDAR se obrne na drugo stran.

METKA: ...ko se stopijo tudi naši spomini in se pogreznejo v večnost. Korporacija pa bdi nad nami. Nad vsakim od nas, ki rudarimo tam zunaj, z vsajenimi spomini, z vstavljenimi sanjami. Tekoča prevara...

BOŽIDAR se vzravna in se dvigne na komolce.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

BOŽIDAR: Ja, a tukaj ponoči ni miru. Za boga, spal bi rad.

METKA odloži knjigo in si sname očala. Ugasne luč. Jezno se obrne proti BOŽIDARJU.

METKA: Lahko noč.

METKA se obrne stran, proti steni.

BOŽIDAR: Lahko noč.

BOŽIDAR se uleže nazaj v posteljo in zapre oči. Po nekaj trenutkih se zopet povzpne na komolce, pogleda SREČKA in pritisne na zvonec pri postelji. Čaka. Priteče SESTRA KATA.

SESTRA KATA: Ja gospod BOŽIDAR, kako vam lahko pomagam.

BOŽIDAR: A bi lahko malo stišali televizijo. Očitno me tableta še ni prijela.

SESTRA KATA utiša televizijo.

SESTRA KATA: Saj boste slišali, ne, gospod SREČKO?

SREČKO pokima.

SESTRA KATA: Še kaj?

BOŽIDAR: Hvala.

SESTRA KATA odide. Nastane tišina, le televizijski odsev. METKA prva zaspi in tudi prične z lahkim, sikajočim smrčanjem. BOŽIDAR se nekajkrat obrne v postelji. Še vedno ne more zaspiti. SREČKO nepremično zre v televizijo. BOŽIDARJA končno premami ne prav trden spanec. Oddaja na televiziji se konča.

SREČKO: Alo!... Alo!...

BOŽIDAR odpre oči.

SREČKO: Alo!... Alo!

BOŽIDAR se povzpne na komolce.

BOŽIDAR: Ja, pa kaj, za vraga...

SESTRA KATA priteče do SREČKOVE postelje.

SESTRA KATA: Ja, kaj je, gospod SREČKO.

SREČKO: Konec oddaje je. Gledal bi kaj drugega.

SESTRA KATA: Ja kaj bi pa gledal?

SREČKO: Film.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA KATA prestavi na filmski program. Zvok filma preplavi sobo (*Blade Runner* »soundtrack«, deset sekund po začetku).

SESTRA KATA: Drugič mi raje pozvoni in ne vpij na ves glas, prav. Ljudje spijo. Lahko noč.

SESTRA KATA odide. **BOŽIDAR** nekaj časa zre v ekran, nato zaspí nazaj. **SREČKO** gleda film. **METKA** smrči. Malo za tem zaspí še **SREČKO**. Samo filmski »soundtrack« in utripanje ekrana še oživljata prostor. Zvok postaja čedalje glasnejši, svetlobe pa je čedalje manj. Tema. Slišimo samo še filmski »soundtrack«.

Off: Slišimo zvok iz filma *BLADERUNNER*. Sekvenca na začetku filma. Zasliševanje z Voight – Kampffovim testom. Dialog med zaslišanim replikantom ter Daveom Holdenom (pogovor o želvi in spominih na mater, potem replikant ustrelí Dave – a). Strel iz pištole, ki odmeva.

Drugo dejanje

Prvi prizor

Drugi dan. SREČKO še spi. BOŽIDAR buden strmi predse. METKA se vrača iz kopalnice. V rokah drži zobno ščetko, pasto, kozarec. Brisačo ima vrženo čez ramo. Okoli ust je še vedno bela od zobne paste. Usede se v posteljo, si natakne očala in v roke vzame križanko. Nekaj časa jo rešuje, potem pa se ji zatakne.

METKA: Kako se reče umetni človek na a, sedem črk?

POGLEDA proti BOŽIDARJU. BOŽIDAR jo pogleda, a ji ne odgovori, samo skomigne z rameni.

METKA: Tretja črka je D...

Zopet pogleda proti BOŽIDARJU. BOŽIDAR se obrne stran.

METKA: A...D.... Zadnja je D. Ne vem. Hmm... D...Hmm... A...D....D...

METKA se naveliča križanke in jo odloži. Okoli ust je še vedno vsa od paste. Vstopi SESTRA 2. SREČKO se s pretiranim zehanjem in pretegovanjem prebudi. Preden odpre oči, preteče nekaj trenutkov.

SESTRA 2: Dobro jutro. Ste dobro spali? Odprla vam bom okno. Ja gospa METKA, ja kakšni pa ste okrog ust. Dajte, vas bom očistila.

SESTRA 2 očisti okolico METKINIH ust.

SESTRA 2: Ali kdo kaj potrebuje.

BOŽIDAR: A me lahko odpeljete ven na eno cigareto?

SESTRA 2: Naj vam bo, pa saj sami veste, da kajenje...

BOŽIDAR jo prekine.

BOŽIDAR:...Mene nobena stvar ne more več bolj poškodovati. No, a me boste peljali ali ne.

SESTRA 2: Ja, že prav. Je že dobro. Gospod SREČKO? Gospa METKA? Nič ne rabimo? Super. No, gospod BOŽIDAR, pa greva.

SESTRA 2 pomaga BOŽIDARJU, da se povzpne na invalidski voziček. Odpelje ga. METKA vzame knjigo, si natakne očala ter prične na glas brati.

METKA: ... in J. F. Sebastijan je pozdravil pruskega vojačka, ki mu je salutiral, med tem, ko je medvedek »špansirala« sem ter tja po sobi, polni, razstavljenih računalniške opreme, delov

kibernetičnih teles, umetnih udov, očes, skulptur, humanoidnih figur in stare krame, ki je sevala vsepovsod po ogromnem, starem stanovanju. Priss mu je brez besed sledila. Sebastijan jo je pogledal čez ramo:«...tako je, tukaj živim čisto sam, s svojimi prijatelji...«, pokaže na medvedka, ki okorno poplesava po sobi, pruski vojaček pa koraka gor in dol ter se zaletava v stene ter podboje vrat...

SREČKO vstane, vzame zobno krtačko, brisačo ter stopi k umivalniku, ki je v sobi. Umiva si obraz, zobe. Umivalnik se polni z vodo.

METKA: ...da ob vsakem zaletem udarcu odmev izzveni po visokem, neo klasicističnem prostoru. Priss si je z zaigranim zanimanjem ogledovala prostor: » Ali nimaš nikogar od svojih?« » Imam,« ji je odvrnil Sebastijan in s svojo zgubano, prehitro postarano roko pokazal na medvedka in pruskega vojačka...

Voda teče čez rob. SREČKO je moker.

SREČKO: Moker. Zebe me...

METKA pritisne na zvonec, a se nič ne zgodi. Pritisne še enkrat. Nič. Ne zmeni se več za SREČKA, odloži knjigo in spet vzame v roke križanko. SREČKO stoji moker pred umivalnikom, voda teče.

SREČKO: Alo!... Alo!...

Umivalnik je zamašen. Voda počasi teče čez rob na tla.

SREČKO: Alo!... Alo!...

Vstopi SESTRA 2.

SESTRA 2: Ja gospod Srečko, ja kaj pa je spet?

SESTRA 2 zagleda lužo na tleh, stopi k umivalniku, zapre vodo ter odmaši umivalnik.

SESTRA 2: Pa kolikokrat Vam naj, gospod SREČKO, še razložim, da nas pokličite, če kaj potrebujete. Poglejte se. Čisto ste mokri. Usedite se na posteljo, da vas preoblečem.

SREČKO se usede na posteljo. SESTRA ga preoblači. SREČKO pokaže na okno.

SREČKO: Golobček...

SESTRA 2: Kaj je z golobčkom?

SREČKO: Spet je priletel.

SESTRA 2: Ja, in?

SREČKO: Potem bo pa, a veš kaj?

SESTRA 2: Kaj bo potem?

SREČKO: Spet bo odletel.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA 2: Ja, verjetno.

SREČKO je preoblečen. SESTRA 2 odhaja. METKA odloži križanko, sname očala in se zazre predse. Pretegne se. Zapre oči, a jih kmalu spet odpre. SREČKO gleda skozi okno.

SREČKO: Alo!... Alo!...

Zatemnitev.

Drugi prizor

Hodnik. ALEKS – heroinski odvisnik, ki je preživel padec s kolesom, leži na premični postelj. Čaka. Trese ga. Nerazločno momlja predse.

ALEKS:...Vauuu... tako....booom....fuck....Sestra!...Sestra!

SESTRA 2 sedi na stolu. Nekaj piše. Računa. Pogleda proti ALEKSU. Vstane. Stopi do njega.

ALEKS: A imate kaj proti bolečinam. »Full« me boli.

SESTRA: Sem vam že dala lekadol.

ALEKS: Ni nič boljše. A lahko dobim kaj močnejšega?

SESTRA 2: Bom vprašala zdravnico. Trenutek.

SESTRA 2 odide. ALEKS čaka. SESTRA 2 se vrne.

SESTRA 2: Lahko vam dam še en lekadol.

ALEKS: »Full« me boli. Ne bo mi pomagalo. Dajte no. Prosim.

SESTRA 2: Ne smem. Sami veste, da vam ne smem.

ALEKS: Boli me.

SESTRA 2: Stisnite zobe. Potrpite malo.

ALEKS se zadere na SESTRO 2.

ALEKS: Pa, »pizda«, no. A bi lahko dobil kaj. »Full« me boli. Doktor! »Fuck«! Doktor!

Na hodnik stopi DEŽURNA ZDRAVNICA.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Kaj je? Kaj se derete?!

SESTRA 2: Rekel je, da ga boli.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

DEŽURNA ZDRAVNICA pristopi k ALEKSU.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Kje vas boli?

ALEKS: Po mišicah me trga. Zebe me.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Sestra, pokrijte ga še z eno odejo. (**ALEKSU**) Veste, da vam ne smem dati ničesar močnejšega. Ni minilo niti tri dni. Če se ne odtegnete, vas ne moremo operirati. Riziko je previsok. Verjetno nebi preživeli posega.

ALEKS: Boli me. Trese me. Ne spim.

DEŽURNA ZDRAVNICA: V nekaj dneh bo minilo. Telo se vam razstruplja. Vas še sili na bruhanje?

ALEKS: Slabo mi je. Ves čas mi je slabo.

DEŽURNA ZDRAVNICA: To je verjetno tudi posledica udarca. Pretres možganov. Nos ste si zlomili. Vem, da vas boli. Koliko časa pa že uživate pijate?

ALEKS: Že tri dni jih ne.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Stari ste osemindvajset let. Še vse življenje je pred vami. Zakaj to počnete? Vidite, kam vas je to pripeljalo. Zadeti, pa na kolo. Saj bi se lahko ubili. To je še bolj nevarno, kot uvesti se v avtomobil v takem stanju.

ALEKS: Nimam avta.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Malo še potrpite.

Odide. SESTRA 2 se vrne z odejo in pokrije ALEKSA. ALEKS sikne predse.

ALEKS: »Fuck«...

SESTRA 2: Še malo. Ravno vam pripravljajo posteljo v sobi. Potem boste imeli družbo, pa bo tudi čas hitreje minil.

ALEKS: Kaj pa vi veste...

SESTRA 2: Boste kaj popili, med tem, ko čakate, čaj? Vodo?

ALEKS: Nič ne bom, hvala.

SESTRA 2 odide.

Zatemnitev.

Tretji prizor

Popoldne. Pripravlja se na nevihto. Soba. SREČKO gleda skozi okno. BOŽIDAR gleda televizijo. METKA nepremično bulji v strop. ALEKS poslušá glasbo s slušalkami. Nič posebnega se ne zgodi. Minute tečejo. Sliši se zvok televizije. BOŽIDAR iz predala vzame sendvič, ga odvijé in je. METKA vstane iz postelje, stopi do okna in ga odpre. V sobo zapiha močan veter. Veter prevrne vazo z rožami, da pade iz okenske police na tla in se razbije. Zavesé plapolajo. BOŽIDAR preneha jesti sendvič. ALEKS si iz ušes potegne slušalke. SREČKO še vedno gleda skozi okno. Veter mu mrši lase. METKA bolšči v razbito vazo. Pobere razbit košček stekla in se z njim vreže po roki. Kri kaplja po tleh.

BOŽIDAR: Za božjo voljo, gospa, zaprite no to okno. Sestra! Sestra! Gospod SREČKO!

ALEKS: Bi ga jaz, pa se mi ne da. Sestra!

V sobo prihiti SESTRA KATA. Zagleda nered in okrvavljeno METKINO roko.

SESTRA KATA: Ja, pa kaj za vraga se godi... gospa METKA, kaj ste si pa naredili? Usedite se. Pokažite mi roko.

ALEKS: Za nalašč se je.

SESTRA KATA: Kaj?

BOŽIDAR: Porezala.

SREČKO: Kri...

SESTRA KATA: Ja gospa, ja kaj pa počnete. A sami ste se?

METKA: Ja. Saj nič ne boli.

SESTRA KATA: To bo potrebno zašiti.

SESTRA KATA zapira okno.

METKA: Tako lepe barve je.

SESTRA KATA: Kaj?

METKA: Kri... kot vrtnice v poletnem hladu... v zimski noči... črna prst... polzi med prsti... pada na tla... se lepi in... in... v grudo grudi...

SESTRA KATA: To moram sporočiti zdravnici.

Stopi do vrat.

SESTRA KATA: Gospa JOŽI! Gospa! Za počistiti je. Gospa doktor!

V sobo prihiti snažilka JOŽA. Kmalu za njo še DEŽURNA ZDRAVNICA.

JOŽA: Pa tako lepa vaza je bila...

JOŽA pospravlja črepinje.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Sestra, prinesite mi razkužilo in pribor. Zašiti bo treba. Gospa JOŽA, vi mi pa postavite špansko steno. **(METKI)** No, pokažite mi roko. Ne bo nič bolelo.

METKA si zaviha rokav. JOŽA postavi špansko steno med BOŽIDARJA in METKO tako, da gledalci vidijo na obe postelji. BOŽIDAR je privzdignjen na komolcih. SREČKO vstane iz postelje. Zanima ga poseg. Prav tako ALEKSA, ki se obrne proti španski steni in vleče na ušesa. SESTRA KATA prinese razkužilo ter pribor. Ostane pri postelji. DEŽURNA ZDRAVNICA zbode METKO.

METKA: Auva!

DEŽURNA ZDRAVNICA: Še dva šiva in sva gotovi.

Pojavi se SREČKO. Z zanimanjem opazuje. SESTRA KATA ga opazi, stopi do njega in ga povede nazaj do postelje.

SESTRA KATA: SREČKO, ne moti zdravnice pri delu.

SREČKO: Če me pa zanima. To je nasprotno od dolgčas.

SESTRA KATA: Kar lepo na svoji postelji počakaj, da zdravnica konča.

SREČKO: A bom potem lahko videl, s čim?

SESTRA KATA: Kaj – s čim?

SREČKO: Ja, s čim je zdravnica... s kakšnim orodjem... instrumenti... ja, s kakšnimi inštrumenti je zdravnica popravljala... operirala roko... okončino od gospe METKE?

SESTRA KATA: Zdravnica nima časa. Veste koliko pacientov je pri nas?

SREČKO: Ne. A veliko?

BOŽIDAR: Sestra, a me odpeljete ven?

SESTRA KATA: Takoj, gospod BOŽIDAR. SREČKO, ti pa lahko greš kasneje na sprehod v naš park.

SREČKO: Ja... ne... mogoče... prav... ali pa... ne vem... verjetno... kaj pa če bo nevihta... zunaj piha... tu notri pa ne piha... bom premislil...

SESTRA KATA: Kar premislite. Že grem, gospod BOŽIDAR. Potrebuje še kdo kaj?

ALEKS: Ne, hvala.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Tako, gospa, midve sva končali. Drugič pa prej pokličite, če se kaj razbije, da se ne porežete še enkrat, prav? SESTRA, prosim, da do konca oskrbite rano. Potem pa pridite k meni v pisarno. Nekaj bi se rada pogovorila z vami.

SESTRA KATA: Takoj.

Tretje dejanje

Prvi prizor

Dežurna ordinacija. Zunaj divja nevihta. DEŽURNA ZDRAVNICA sedi za mizo pred prižganim računalnikom. Pregleduje izvide pacientov ter si zapisuje podatke. Vstane, stopi do tranzistorja. Preklaplja postaje. Poročila (v offu vremenska napoved). Pogleda skozi okno. Zabliska se. Zagrmi. Usede se nazaj za računalnik. Trkanje na vrata.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Naprej.

Vstopi SESTRA KATA.

DEŽURNA ZDRAVNICA: A, vi ste... sedite.

SESTRA KATA: Hvala.

Se usede.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Pogovoriti se moram z vami...

SESTRA KATA: Ja?

DEŽURNA ZDRAVNICA: Gospa KATA, zadnje čase je v sobi, za katero ste zadolženi, vse več zmešnjave. Bolniki so preveč prepuščeni samim sebi. Dogajajo se čudne reči, da ne rečem nesreče. Vse to ni najbolj dobrodošlo na našem oddelku, ki ga že tako pestijo pomanjkanje kadra in finančnih sredstev. Zanima me, kaj bodo porekli sorodniki gospe METKE, ki si je danes skoraj prerezala žilo. In veste, da se to pri njej ni zgodilo prvič. Naj vam bo to danes v opomin, v prihodnje pa namenite več pozornosti pacientom.

SESTRA KATA: Pa saj ne skrbim samo jaz za paciente. Marsikaj se je pripetilo tudi pod nadzorstvom ostalega osebja. Vsega se vendar ne da preprečiti.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Z ostalim osebjem sem že govorila in jim povedala isto, kot vam. Hočem vam reči samo to, da v prihodnje ne puščajte pacientov brez konstantnega nadzora.

SESTRA KATA: Vedno, ko kaj potrebujejo, sem jim na razpolago. A ja, da ne pozabim, zvonec pri gospe METKI ne dela.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Sem že obvestila tehnično osebje. Jutri ga popravijo. Kar pa se tiče nadzora prosim, da paciente nadzorujete pogosteje in ne samo takrat, ko vas kdo pokliče in prosim tudi, da svoje privatne telefonske pogovore od sedaj opravljate v prostem času, to je med malico in odmorom za kavo. Tu ste zaposleni za to, da služite pacientom. Prosim, da se v bodoče zavedate svoje odgovornosti.

SESTRA KATA: Sami veste, da nas je premalo. Izčrpane smo. Delamo v treh izmenah. Delamo z nadurami. Saj smo samo ljudje.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Vem, da časi niso rožnati, sicer pa zdravniki nismo nič na boljšem. Tudi nas primanjkuje. Tudi mi delamo nadure. Tudi v treh izmenah, da ne govorim o naši odgovornosti. V bodoče se bolje potrudite, ko imate pa dopust, ga pa bolje izkoristite za počitek.

SESTRA KATA: Ampak...

DEŽURNA ZDRAVNICA: Tudi sama imam družino. Težko je. Kdo pa pravi, da je življenje lahko, toda to še ne pomeni, da moramo popuščati v poklicu. Kam pa pridemo, če bomo vsi popuščali. Če popustimo v zdravstvu, se sesuje celoten sistem. Mi smo prva veja dejanske oblasti. Tega se moramo zavedati. Posredno so vsi ljudje odvisni od našega znanja, od naših raziskav...

SESTRA KATA: Vem, samo...

DEŽURNA ZDRAVNICA: ... in zdravstveni tehniki, višje medicinske sestre ste samo podaljšek naših rok. Če zmoremo mi, zmorete brez dvoma tudi vi. Še enkrat: V bodoče se potrudite bolj, pa bo mogoče zato tudi spodrseljavev s pacienti manj. Vsak, še tako nedolžen spodrseljaj nam veča finančno luknjo, v kateri se nahaja naš sistem zdravstva. Vsak kos materiala, ki ga uporabimo po nepotrebnem, je minus v našem proračunu. Tako, kot vsak nepotrebn poseg, ki je rezultat naše in vaše odgovornosti. V današnjem primeru – vaše odgovornosti. To je vse. Lahko greste.

SESTRA KATA: Prav. Hvala.

SESTRA KATA se odpravi k vratom.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Še nekaj...

SESTRA KATA: Ja?

DEŽURNA ZDRAVNICA: Ali bi lahko čez vikend dežurali v nočni izmeni vi. Vem, da ste tu že v popoldanski izmeni, ampak vaša kolegica me je prosila, če je lahko ta vikend prosta, ker bi rada obiskala sorodnike v Bosni. Potem pa vam dam prosto v ponedeljek in torek, prav.

SESTRA KATA: Če ne gre drugače...

DEŽURNA ZDRAVNICA: Hvala.

SESTRA KATA odide. DEŽURNA ZDRAVNICA v roke vzame telefon. Odtipka številko.

DEŽURNA ZDRAVNICA: Halo! Živijo muc. Danes bom bolj pozna. Kaj? Vem, da sem ti rekla, da greva v gledališče... Kaj? Ja, vem, da sta otroka pri babici... ne gre drugače... dela imam preveč... v sobah imamo gnečo. Pa saj sem ti povedala, da je zasedenost sto dvajset odstotna. Tu je še večja prostorska stiska kot v zaporih... Bova šla pa naslednji mesec ven... Pa pojdi s prijatelji. Ni me treba čakati. Pozna bom... Kaj?... ne vem... greva jutri na izlet, pa bova skupaj cel dan, adijo, moram končati, poljubček... ne res, jutri, za cel dan... jutri sem prosta... a če.... kaj?...bova se, bova, obljubim... ne, bom jedla na kliniki, hvala... končati moram... prav... jaz tudi tebe... pa, pa... ja prav... pa,pa, se vidiva doma.

DEŽURNA ZDRAVNICA odloži telefon, vstane, stopi k oknu, ga odpre, veter ji razmrši lase. V vetru gleda skozi okno v nevihto, v strele, ki bliskajo v daljavi in posluša zvoke grmenja ter dežja, ki se mešajo z zvoki ulice (promet, sirene).

Drugi prizor

V parku pred kliniko. Neurje je ponehalo. BOŽIDAR sedi v vozičku, kadi cigareto in gleda predse. Pokadi cigareto in si takoj prižge novo. Zakašlja ter izpljune na tla. Kadi. Pogleda v nebo. Zavzdihne. Pogleda proti svojim negibnim nogam. Zazvoni mu telefon. Oglasi se.

BOŽIDAR: Halo?... A, ti si...kaj? Ne, nisem v sobi... v parku sem... sestra me je pripeljala... Ne, ne dežuje več... Če sem... kaj? Ne, slabo sem spal. Celo noč je hrup. Ne, pravim, da je celo noč hrup... Saj so mi dali tableto... samo dve uri sem spal... bolijo me noge... Vem, da jih ne čutim, a me vseeno bolijo...prosim? Ne, ne čutim jih, če se jih dotaknem... v spanju me bolijo, zato ne spim... Ne, ko zaspim, me začnejo. Ko se zbudim, jih pa ne čutim... Saj ne kadim toliko. Tudi ne morem. Trikrat na dan me peljejo dol... Rekli so mi, da bom moral biti še najmanj en mesec pri njih... pri njih, na opazovanju. Kaj?... Jasno, da sem depresiven, a ti nebi bila... Ne verjamem več... Vem samo to, da ne bom nikoli več hodil... Kakšne medicinske čudeže nekaj. To so pravljice, pa tudi, če bi bilo mogoče, kje pa naj vzameva denar za operacijo, saj nimava niti za letalske karte, od zavarovalnice pa tudi ne bo zadosti... Ne, ne boš prodala hiše, kje naj pa živiva potem? Sem ti povedal, da ne morem spati. Ves ta hrup ponoči... ja, tudi smrčanje, pa non – stop kličejo sestre, televizija je prižgana, luči gorijo... kaj? Kaj jim naj povem? Pa tudi, če jo ugasnejo, je pa kaj drugega... Sedaj smo že štirje... ja, ni prostora... Ne, vem, da so rekli, da bomo trije v sobi... pomanjkanje prostora... enega so pripeljali danes... baje je padel s kolesom... čez dva dni, ko ga operirajo... ja, in kaj, če bomo potem spet samo trije... še vsaj en mesec... hvala, kje boš pa dobila denar za električni voziček, veš koliko to stane... Pa kaj misliš, da bova s tvojo plačo, pa z mojo invalidsko lahko... Ne sanjaj... Ah, lepo te prosim... ne, še vedno ga ne čutim... ja vem, da so rekli, da se bo mogoče popravilo... ne, trenutno ga ne čutim... pa kaj boš z mano... Hodil verjetno ne bom nikoli več... kaj? Pravim, da verjetno ne bom več hodil. In tudi fukal ne bom več, verjetno... Ko bi vsaj lahko spal. Zaspal... za zmeraj... da ni? Kaj pa ti veš, kako hudo je.. Ah, bolje, bolje... bolje ne bo nikoli... Pa kakšne vere... Vero v kaj? V električni voziček? V čudež v medicini? Da naj imam vero v zavarovalnico... ha, ha, ha, vero naj imam? V zavarovalnico? Pa kje živiš? Na Luni? Koga naj tožim? Idiota, ki je peljal v napačno smer? Saj se je ubil. Njegovo družino? Njegove delodajalce? Njegovo zavarovalnico? Prodajalce in proizvajalce alkohola? Državo? Svet? Vesolje? Boga? Kako naj se pomirim? Pri štiridesetih! Kako bova preživela najina otroka? Kje bomo dobili denar za šolanje? Ja, zaradi očeta se bosta morala zaposliti pri petnajstih. Kaj jima naj rečeva? Da je oči imel nesrečo? Da ne bo nikoli več tako, kot je bilo? Da ne bo več morja, smučanja, izletov?

BOŽIDAR si prižge novo cigareto.

Ne, čez pol ure je večerja... Še kar. Za kosilo sem pojedel samo juho. Ostalo mi ni dišalo... Zakaj naj jem? Saj nič ne porabim... Prinesi mi pivo... Pa saj ni treba, da kdo vidi. Prinesi mi ga v termovki, bo vsaj ostal hladen... Ja dobivam. Zaldyar, štirikrat na dan... vem, da se ne meša z alkoholom, pa kaj

zato... Pa kaj, če se navlečem. Kaj mi pa preostane? Vsaj želja po seksu ni tako izrazita... Ne, tudi, če se ga dotikam, se mi ne dvigne... ne čutim ga, prekleto. Prekleta mati, ki me je rodila in oče, ki me je spočel. Prekleto. Preklet idiot, pijan...

Oblijejo ga solze.

BOŽIDAR: Počakaj, da si obrišem nos.

BOŽIDAR si obriše solzne oči ter pihne v papirnat robček, ki ga potegne iz žepa. Na to si prižge novo cigareto.

BOŽIDAR: Pa prinesi mi »šteto čikov«, zmanjkalo mi jih bo... Ja, pa sama prenehaj, če je tako lahko... Ne, nič ne bom bral, je dovolj že to, da v sobi ena pacientka bere na glas... Ah, kaj pa vem, neke bedarije, znanstveno fantastiko. Danes se je pa kar zanalašč porezala, da so jo morali šivati... Ja, vem, da sem samo začasno na oddelku s poškodbami glave... ja, ubogi so. Ampak, kaj je hujše, to, da si pri pameti in »kripel« ali, da si mobilen in debilen? Niso sami krivi, niso sami krivi. Seveda niso vsi sami krivi, razen tistih, ki se mečejo iz nebotičnikov in priletijo na nič hudega sluteče pešce spodaj in preživijo. Pešci pa postanejo »kripli« ali pa umrejo na licu mesta ali pa tisti, ki se ubijejo tako, da poškodujejo poleg sebe še mene, pa tebe, pa bog vedi, koga še. Vsi smo sami krivi, da se pojavimo v nepravem trenutku na nepravem mestu. Vsi... Ja, pa poleg piva še mojo, k srcu se prilegajočo pločevinko... polno, kakšno pa... ne, vsak dan samo požirek ali dva. (v stran) Kar misli si!... Kaj? Ne, ne bom se zapil... pa za koga me imaš, za vruga... ne poznaš me več, ne poznaš me več... Ja in, ko pridem domov, kaj boš s »kriplom«? Ti jaz povem, kaj boš. Ločila se boš, to bo. Rada me imaš? Počakaj leto ali dve. Se boš odrekla seksu? Se boš odrekla karieri? Boš vse pustila samo zato, da boš skrbela zame? Ja, kar odloži.

BOŽIDAR ugasne telefon in ga spravi v žep.

BOŽIDAR: Prekleto.

Prižge si novo cigareto. Pojavi se SESTRA KATA.

SESTRA KATA: Gospod BOŽIDAR, večerja bo. Vas lahko peljem nazaj?

BOŽIDAR: A lahko samo tega do konca?

SESTRA KATA: Prav, samo pohitite.

BOŽIDAR: (***zase***) Saj se mi nikamor ne mudi. Lačen pa tudi nisem bog ve kako.

BOŽIDAR potegne nekaj zadnjih dimov globoko vase, nato ugasne cigareto.

BOŽIDAR: Zdaj pa lahko.

SESTRA KATA ga odpelje.

Zatemnitev.

Tretji prizor

Večer. Soba. Večerja. SREČKO sedi na postelji. V roki ima žlico, v drugi prazen kozarec. Čaka na večerjo. BOŽIDAR leži na postelji in bulji predse. METKA se z obvezano roko sprehaja gor in dol po sobi, stopi do okna. Gleda ven. ALEKS posluša glasbo s slušalkami. SESTRA KATA na vozičku pripelje večerjo (palačinke, kompot). Ustavi se sredi sobe, stopi do SREČKA in mu nalije čaj.

SESTRA KATA: Izvolite.

SREČKO: A so s čokolado?

SESTRA KATA: Ne, danes so z marmelado. (METKI): Gospa METKA, večerja!

METKA: Samo še malo.

SESTRA KATA: Takoj! Shladilo se bo.

METKA: Že grem, že grem.

METKA steče k postelji in se vrže nanjo.

METKA: Lačna. Zelo lačna. Marmelada. A lahko dobim kakav?

SESTRA KATA: Ni kakava. Čaj ali pa kompot.

METKA: Kakav!

SESTRA KATA: Sem vam povedala, da ni kakava. Je bil predvčerajšnjim.

METKA(histerično): Kakav! Kakav! Kakav!

BOŽIDAR: Ja pa to ni res.

SESTRA KATA: Dajte, gospa, pomirite se. Če ne vam bomo morali dati injekcijo.

METKA: Ne injekcije! Kakav!

METKA pade v histerični jok.

GOSPA KATA (**BOŽIDARJU**): Takoj bom, Gospod BOŽIDAR. Samo, da uredim z gospo.

BOŽIDAR: Ah, kar počasi. Saj nisem lačen.

SESTRA KATA: Ja, ampak nekaj pa morate pojesti.

BOŽIDAR: Kar na omarici mi pustite. Mogoče bom kasneje.

SESTRA KATA: Prav. Gospa. METKA, bom vprašala, če lahko dobite kakav, prav?

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

METKA: Kakav.

SESTRA KATA: Gospod ALEKS! Gospod ALEKS?

ALEKS si iztakne slušalki.

SESTRA KATA: Čaj ali kompot.

ALEKS: Čaj.

SESTRA KATA: Tako. Še palačinke.

ALEKS: Hvala, ampak rajši nebi.

SESTR KATA: Ja, ampak nekaj...

ALEKS: Zdravnica je rekla, da moram biti tešč. Zaradi operacije. Kar komu drugemu jih dajte. Samo čaj bom.

SESTRA KATA: Saj res. Pozabila sem.

ALEKS: Saj jih lahko daste komu drugemu, ne?

SESTRA KATA: Ja, seveda.

SESTRA KATA odpelje voziček. SREČKO si obe palačinki zbaše v usta, da mu marmelada brizgne po pižami. Grize. Poje. Sedi na postelji, umazan okrog ust.

SREČKO: Alo!... Alo!.

SESTRA KATA se vrne.

SESTRA KATA: Pa kaj je spet, gospod SREČKO? Ja kakšni pa ste okrog ust. Dajte, da vas očistim.

SREČKO: Še sem lačen! Še palačinke!

SESTRA KATA: Svojo porcijo ste že pojedli.

SREČKO: Palačinke!

SESTRA KATA: Bom pogledala, če lahko dobim še kakšno porcijo.

BOŽIDAR: Lahko poje moje, če bo potem mir. Jaz jih ne bom.

SESTRA KATA: Jih res ne boste?

BOŽIDAR: Ne, hvala, res ne.

SESTRA KATA vzame palačinke iz BOŽIDARJEVE omarice in jih poda SREČKU. SREČKO vzame palačinko in si jo zopet zbaše v usta.

SESTRA KATA: Počasi, počasi! Saj se boste še zadavili.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SREČKO golta.

SREČKO: Dobra je. Še bi.

SESTRA KATA: Saj ste pojedli štiri!

SREČKO: Še bi jedel!

ALEKS: Pa mu dajte še tiste, ki so bile namenjene meni. Meni pa prosim nalijte še čaja.

SESTRA KATA nalije ALEKSU čaj in poda še dve palačinki SREČKU. SREČKO plane na njih kot sestradan pes. Zaleti se mu. SESTRA KATA pristopi in ga udari po hrbtu.

SESTRA KATA: Sem rekla, da se boste še zadavili. Počasi jejte. Saj vam ne bodo pobegnile.

SREČKO: Lahko mi jih kdo ukrade.

SESTRA KATA: Nihče vam jih ne bo ukradel. Počasi jejte.

SESTRA KATA odide.

METKA: Kakav!

SREČKO: Alo!... Alo!...

SESTRA KATA se vrne s kakavom.

SESTRA KATA: Tako, gospa METKA, izvolite kakav.

METKA: Kakav... brezglav... norčav...

SESTRA KATA: Pazite! Je še vroč.

METKA piha v kakav. Speče se in ga polije.

SESTRA KATA: Sem vam rekla, da je vroč, da pazite!

METKA: Zdaj pa ni več kakava...

SESTRA KATA: Potem vam prinesem novega. Zdaj se morava pa preobleči.

METKA: A lahko med tem, ko se bova preoblečili, berem?

SESTRA KATA: Ne vem, če bo šlo.

METKA: Prosim.

SESTRA KATA: No, dajte. Roke gor!

SESTRA KATA preobleče METKO. SREČKO je pojedel palačinke. ALEKS posluša glasbo.

BOŽIDAR: Sestra, prižgite no prosim televizor. Poročila bodo.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA KATA stopi do televizorja ter ga prižge.

SESTRA KATA: Želi kdo še kaj? Nobeden ničesar? Gospa METKA, ko si boste umivali zobe, se prosim, ne popacajte spet po vsej halji, da ne bomo non stop prali, prav?

METKA: Kakav?

SESTRA KATA: Počakajte malo. Vam ga že prinesem.

METKA: Bom pa tačas brala...

SESTRA KATA: Prav.

SESTRA KATA odide. METKA vzame v roke knjigo. Bere. Na glas.

METKA: ... Deckart si je natočil nov kozarec oljnato rjave tekočine. Popil je in z odporom pogoltnil. Natočil si je še enkrat. Leva roka je pritiskala klavirske tipke. Nizki toni so vibrirali skozi razmetano stanovanje. Gledal je proti fotografiji Tyrellove nečakinje. Sedel je. Pil. Utrujenost mu je premagovala budnost... Jasa. Jutro. Megla. Bel samorog, povzpet na zadnji nogi. Še en skok in izgine med vejevjem. Nad sajasto rdečim L. A. – jem se vzdiga zaprašeno jutranje sonce, ki se kaže skozi oblake iz katerih neprestano dežuje kisel dež...

Zatemnitev.

Četrto dejanje

Prvi prizor

Soba. Noč. Vsi spijo. Šumenje televizorja. Utripanje modrikaste svetlobe. Vstopi SESTRA KATA, preveri, če je vse v najlepšem redu. Stopi do televizorja in ga izklopi. Še enkrat s pogledom ošvrkne po sobi in spečih pacientih, potem odide. Tišina. STREČKO smrči. BOŽIDAR v spanju zavzdihne. METKA se obrne na drugi bok. Spi. ALEKS spi. Počasi se v prostor priplazi visok violinski zvok na enem tonu. Narašča. Prostor prične utripati v počasni stroboskopiji. Sanje. ALEKS se, kot bi ga nosila luna, dvigne iz postelje. Stopi na rampo. Vstopi v stanje pred nesrečo.

ALEKS: Zdaj sem dobro. Nesreča se mi še ni pripetila. Zdrav sem. Odpravil se bom ven. Odpravil se bom po nov »šus«. Se že tresem. Potreben sem nove doze. Samo, da dobim. Potem mi bo bolje. Lahko bom odplaval. Ne bom čutil utrujenosti, lakote, samote. Vseeno mi bo, če zunaj eksplodira sonce. Vseeno, če zvezde padejo z neba. Toplo mi bo. Dremav bom. Čez dan se bom klatil po zakotnih ulicah. Srečeval bom nezanimive ljudi. Potepuški pes mi bo sledil. Pred trgovino bom stal in »žical« denar od starih gospa, ki bodo s polnimi vrečkami špecerije stopale skozi vrata na ulico. Srečal bom znanca. Od mene bo hotel denar, ki sem mu ga dolžan. Policist bo prišel mimo. Izognil se bom njegovemu pogledu. »Nažical« bom za pivo. Usedel se bom v lokal ob reko in opazoval punce, kako s seksi koraki stopajo mimo mene. Ne bodo me zanimale. Ne bodo me zanimale matere, ki pred seboj porivajo vozičke z majhnimi otroki. Ne bodo me zanimali moški ob sosednji mizi, niti mačka, ki mi bo skočila v naročje. Natakarku bom plačal nezainteresirano. Oči se mi bodo zaprle. Sedel bom na stolu lokala in »kinkal«, potopljen v drugačno realnost. V svoj virtualni svet, bolj resničen od sivega vsakdana. Boljši, lepši, od mene kontroliran svet, kjer imam vse niti v rokah, kjer so ostala bitja kontrolirana samo z mojimi željami. Nekdo me bo potrepil po rami, predramil me bo natakark in mi naročil, naj zapustim lokal. Ubogal ga bom. Premaknil se bom v park. Na klopci bom raztegnil svoje krake, si nadel črna, sončna očala, ki sem jih izmaknil na bencinskem servisu prejšnji dan. V svojem svetu bom potoval naprej. Lovil bom zmajev rep. Blizu mu bom. Skoraj se ga bom lahko dotaknil. Zbudil me bo veter, ki bo zapihal močneje. Ne bom pogrešal razočaranih ljubezni. Ne bom pogrešal jezikavih političnih nesmislov, gospodarske krize, visokih najemnin, denarja, ki sem ga dolžan lokalnemu dilerju, toplih materinih besed, mrtvega očeta in njegovih brč. Ne bom pogrešal sorodnikov. Popušča me. Prilegel bi se mi nov »šus«. Poklical bom z ukradenim telefonom. Poklical ga bom, če mi da na »puf«. Ne bo se javil. Čaka, da bom »nakriziran«. Čaka, da se mi pojavi neprijetnost. Potem bom zanj pripravljen storiti vse. Vlomil bom v avto in iz njega izpulil avto radio. Odnese ga bom k njemu. Ne bo mu zadoščalo. Ukradel bom kolo. Ukradem kolo. Peljem se. Vijugam med ljudmi. Gneča je. Poletje. Skoraj se zaletim v japonsko turistko. Za las se ji ognem. Ne vidim, da je pred mano stebriček, ki preprečuje dovoz avtomobilov. Zaletim se padem. Tema.

ALEKS se usede na rampo. Negibno bolšči v publiko. Stroboskopija narašča. Kot pred njo ALEKS, se sedaj iz postelje dvigne METKA. Stopi na rampo. ALEKS se vrne nazaj v posteljo. Spi.

METKA: Glava me ne boli. Roke me ne bolijo. Noge me ne bolijo. Trup me ne boli. Med nogami me ne ščemi. Dobro sem. Peljemo se proti morju. Na avtocesti zavijemo na počivališče. On si prižge cigareto. Mali odvijem sendvič. Pes »polula« grm. Popije vodo. Tudi sama pijem vodo. Pretegnemo si noge. Usedemo se nazaj v vozilo. Zapustimo počivališče. Promet je gost. Višek sezone. Promet je gost v obeh smereh. Vozimo v koloni za turističnim avtobusom. Mala gleda skozi okno. Pes spi. On vozi. Berem. Promet je gost. Berem. Vozimo počasi. Promet se zredči. Vozimo hitreje. Poskušamo prehiteti turistični avtobus. On ne pogleda v »retrovizor«. On zavije levo. On ne vidi prehitrega BMW – ja, ki se bliža od zadaj. Čisto blizu je že. Zavira. Zavira prepozno. Zadane nas v zadnji odbijač. Zaneso nas v bok turističnega avtobusa. Odbijemo se od turističnega avtobusa. Priletimo v levo zaščitno ograjo. Odbijemo se nazaj na cesto, pred BMW. Zadane nas v levi bok. Trenutek traja celo večnost. Udarec nas odnese na desno stran ceste. Prebijemo zaščitno ograjo. Avto se prevrne. Drsimo po strehi v obcestni jarek. Ustavimo se. Kri mi lepi oči. Mala je dobro. Mož je dobro. Pes laja. Kri mi lepi oči. Oči se mi zaprejo. Izgubljam se. Tema.

METKA se usede na rampo. Negibno boljši v publiko. Stroboskopija narašča. Kot pred njim METKA, se sedaj iz postelje vzdigne SREČKO. Stopi na rampo. METKA se vrne v posteljo. Spi.

SREČKO: Počutim se kot tretjerazredna »kurbica«. »Jebeno«, iz vseh strani. Od ravnatelja od zgoraj, od dijakov od spodaj, od države frontalno, od sindikatov radikalno, drugače pa sem dobro. Hodim. Na poti v šolo sem. V službo. Moj poklic ni pomemben. Nič več. Samo še škatle pred glavo pa pritiskanje gumbov. Nobeden več ne razmišlja ali pa vsaj ne tako, kot je razmišljala naša generacija. Pločnik je poln ljudi. Jutri je praznik. Jutri so podaljšane počitnice. Še štiri šolske. Imam še deset minut. Bi si privoščil burek? Ali pa pleskavico? Ali kakšno drugo »avtohtono jed – recimo kebab. Ne, kar navaden, ameriški hot – dog bom. Z veliko pikantne gorčice in Coca – colo. »Cukr« je »fajn« za možgane. Kiosk. Naročim. Vzamem. Plačam. Jem. Pločnik. Zdi se mi, da je ljudi še več. Vsem se nekam mudi. Jutri je praznik, nedelja, vse zaprto tri dni! Jutri grem v hribe poslušat harmoniko »cigule migule«. Ne, jutri grem na morje, na dalmatinske, v Piran! Ne, kaj pa če grem rajši na koncert simfonikov. Če ne bodo igrali dobro, grem lahko kasneje v bližnje gledališče in zastonj ujamem drugi akt. Še prej pa izprašam par učencev ali pa kar cel ducat. Pol razreda, da bom tak, »zajeban« in da se me bodo bali. Ne, imeli bomo prosto. Na pol. V razredu bomo in samo pogovarjali se bomo, diskutirali na snov, ki jo obravnavamo. »Ups«! Rdeča. Ustavim se. Na semaforju onkraj ceste številke odštevajo sekunde do osvoboditve koraka. Tri, dva, ena gremo, čreda! Stopim prvi. Ne vidim. Z levim kotičkom očesa ne vidim črnega BMW – ja, ki zavije skozi rdečo luč. Potem ga vidim za delček trenutka. Potem poletim. Padem. Tema.

SREČKO ostane na rampi. Obrnjen je proti publiko. Odpira si gumbe na hlačah pidžame. Tema. Sliši se curek, ki teče. Teče kar dolgo.

Drugi prizor

SREČKO stoji na rampi in urinira (skozi ogromen, verjetno umetni penis) na »četrto steno«, torej v parter. Zvok curka pojenja. BOŽIDAR se prebudi. Zagleda SREČKA, ki urinira na zid.

BOŽIDAR: Pa kaj spet... Ne verjameš... Hej! Hej! Ti! Halo! Zbudi se! Sestra! Sestra!

SREČKO si v spanju, kot, da je mesečen pospravi orodje in si zapre gumbe. Odide v posteljo. Uleže se in se pokrije čez glavo.

BOŽIDAR: Pa, prekleto, pa to se res ne dogaja. Sestra!

Prebudi se METKA. Prižge nočno lučko in si pomane oči. Natakne si očala in nekaj trenutkov samo gleda proti BOŽIDARJU, nato vzame knjigo in lista po njej.

BOŽIDAR: Sestra!

Vstopi SESTRA KATA.

SESTRA KATA: Kaj pa je spet?

BOŽIDAR: Kar pogledajte zid! »Poscal« se je.

SESTRA KATA: Kdo?

BOŽIDAR: On. (**pokaže na SREČKA**)

SESTRA KATA (**prižge luč**): Kam?

BOŽIDAR: Na zid. Tja. (**pokaže na publiko**)

SESTRA KATA stopi na rampo in zagleda lužico. Stopi do SREČKA in ga zbudi.

SESTRA KATA: Gospod SREČKO? Gospod SREČKO?

SREČKO se zbudi.

SREČKO: Kaj?

SESTRA KATA: Veste, da ste se pomočili.

SREČKO: Nisem! Sem čisto suh.

SESTRA KATA: V spanju ste se. Tja. Na steno. Luna vas je nosila. Ste spet preveč pili pred spanjem, kaj?

SREČKO: Coca – colo.

SESTRA KATA: Niste pili Coca – cole. Čaj ste pili.

BOŽIDAR: Ja, pa kdaj bo tukaj mir. Samo malo bi rad spal, vraga. Že tako težko spim.

SESTRA KATA: Strpnost, gospod BOŽIDAR, strpnost.

BOŽIDAR: Kakšna strpnost. Kakšna strpnost. Že en mesec ne spim skoraj nič. Pa še takrat... Pa kakšna strpnost, prekleto...

SESTRA KATA: No, gospod...

BOŽIDAR: »Poscal« se je! Smrdelo bo! Pa kako naj spim! Vrag! Še »poserje« se naj kdo! Cele noči »galama«! Pa še grmenje, pa TV je prižgan. Non stop kličejo. Ta se dere. Ona smrči. On kašlja...Kakšen rehabilitacijski center neki. Norišnica! Živalski vrt! Še »skozla« se mi naj kdo! Kakšna strpnost neki! Sami zvoki! Pa...Storite kaj! Prekleto! »Zagonjeno«! Naj gre vse v...

BOŽIDAR ihti. Zbudi se ALEKS.

ALEKS: Sestra, žejen sem.

SREČKO: Coca – colo bi pil.

SESTRA KATA: Srečko, jutri vam jo prinesem. (**ALEKSU**) Bo čaj v redu.

ALEKS: Ja.

SESTRA KATA: Gospod BOŽIDAR, a boste apaurin.

ALESKS: Jaz bi ga.

SESTRA KATA: Vi ga ne smete.

BOŽIDAR: Ja, če bo potem bolje.

METKA: Bolje ne bo nikoli.

SREČKO: Coca – cola!

ALEKS : Kaj pa dva apaurina, sestra? Ali pa rajši tri! Ne! Kar pet! Celo tablico! Da bomo zadeti prespali » life« ali kako se že to »sranje« bivanjsko imenuje.

SESTRA KATA: Vi ne!

ALEKS: Bom še kdaj hodil?

SESTRA KATA: Vprašajte doktorja. On vam bo znal odgovoriti.

SREČKO: Coca – cola...

METKA: ... is the music!

ALEKS: Apaurin...

METKA: ... is the music!

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA KATA: Torej apaurin za vas, gospod BOŽIDAR.

METKA: A lahko še malo berem? Čisto malo?

SESTRA KATA: Prav, a ne predolgo.

SESTRA KATA odide poklicat JOŽO, snažilko.

METKA: ...Batty je v svoje jeklene dlani vzел obraz doktorja Tyrella. V, od elektronov otopelih očeh, so se mu zabliskale umetne solze programiranega gneva. Palca je položil na doktorjevi očesni zrkli in počasi, a nezadržno pritiskal. Iz Tyrellovega grla se je izvil piskajoč sik bolečine. Krik je odmeval po razkošni sobani, ki se je nahajala tik pod vrhom piramide, ki je s svojo korporativno močjo vladala planetu in se odbijal od zaščitnega sloja. J.F. Sebastian je nemočno zrl v Ojdipovski prizor. Roy Batty je v besu nemoči ugasnil lastnega stvarnika, ne da bi dobil odgovor. Bo res živel le še teh nekaj bednih trenutkov v mešanici naprej kreiranega življenja vsajenih spominov in realnega pomnjenja. Truplo doktorja Tyrella je spolzelo na tla. Roy se je ozrl v daljavo, proti dimnikom, bruhajočih ogenj, ki so se dvigali nad mestom angelov. Potem je stopil proti dvigalu. Ni pogledal J. F. Sebastiana in ni se ozrl. Njegovi trenutki so polzeli kot pesek v peščeni uri. Videl je uro. Gledal jo je v sebi...

V sobo vstopi JOŽA z vedrom, krpo.

JOŽA: Kje naj počistim?

BOŽIDAR: Tamle, na zidu.

JOŽA stopi v parter ter pobriše »scalino«.

JOŽA: No, pa lepo spite.

Odide.

METKA: Tiho je odštevala dogodke minulih dni. Ko bi le mogel doseči Priss, preden se prične, je razmišljal Batty. Škoda mi je malega norca, mladega starca. Tyrell je bil njegov edini človeški stik z realnim svetom. Edini človeški prijatelj«. Verjetno se je smilil tudi Tyrellu. Mali genij. Želim mu vso srečo.

BOŽIDAR: Gospa, a boste še dolgo?

METKA: Sem že končala. Lahko noč!

METKA odloži knjigo ter ugasne luč. Očal si ne sname. Vstopi SESTRA KATA.

SESTRA KATA: Izvolite, gospod BOŽIDAR. Apaurinček. Še čaj... ali vodo?

SREČKO: Coca – colo!

BOŽIDAR: Vodo, hvala.

ALEKS: Jaz tudi.

SESTRA KATA: Vodo?

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ALEKS: Spet me trese. Slabo. A res ne morem dobiti ničesar?

SESTRA KATA: Jaz vam ne smem dati ničesar. Boste zjutraj govorili z doktorjem.

SREČKO: Alo!

SESTRA KATA: Pa kaj bi spet radi, SREČKO?

SREČKO: Coca – colo!

SESTRA KATA: Jutri, prav?

SREČKO: Prav. Žejen sem.

SESTRA KATA: Saj ste popili ves čaj! Potem pa močite zid.

SREČKO: Potem pa televizijo!

SESTRA KATA: Prav, ampak potiho. Animal planet, ne?

SREČKO: Animal planet.

SESTRA KATA prižge TV.

BOŽIDAR: No, in tako je vsako noč.

SESTRTA KATA: Strpnost. Jutri bo nov dan. Jutri bo bolje.

BOŽIDAR: Ah, kaj pa vi veste, kako bo.

METKA: Bolje ne bo nikoli.

SESTRA KATA: Ja, malo optimizma pa res ne škodi. Pridni bodite in lepo zaspite ali pa vsaj poskušajte zaspiti, če pa me bo kdo potreboval, pa samo pozvonite in že bom pri vas. Lahko noč.

SESTRA KATA odide. METKA si sname očala in jih položi na nočno omarico. Ne ugasne lučke. Do vratu se pokrije in negibno obleži. SREČKO vesel gleda televizijo. BOŽIDAR poskuša zaspiti.

ALEKS: Gospod!

BOŽIDAR: Ja?

ALEKS: A vam je slučajno dala dva?

BOŽIDAR: Ja.

ALEKS: A ste oba pojedli?

BOŽIDAR: Ne.

ALEKS: A mi odstopite enega?

BOŽIDAR: Ne.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

ALEKS: »Fuck«! Pa kaj naj?

BOŽIDAR: Boste že. Malo se potrudite. Zaspite.

ALEKS: Ja, zaspal bom, za zmeraj. Enkrat. Oprostite, ker sem vprašal.

BOŽIDAR: Je že v redu.

ALEKS: Pa res ne bi? Plačam.

BOŽIDAR: Ne. In ne motite me več.

ALEKS: O, gospoda! Oprostite. Lahko noč!

BOŽIDAR: Noč.

METKA: Lahko noč.

SREČKO ne reče ničesar.

Tretji prizor

Soba. Noč. Vsi spijo. Samo še televizija gori. Vstopi SESTRA KATA. Stopi do okna in ga rahlo pripre. Ugasne televizor. Odide. Gori samo METKINA lučka. Tu in tam oddaljen blisk in zakasnel grom. Trenutki spokoja. Tu in tam se kateri izmed protagonistov obrne na bok. ALEKS v spanju zaječi, zaihti, nato pa zopet vse utihne. Močno se zabliška in glasno zagrmí. BOŽIDAR zagodrnja. METKA se obrne stran od okna. ALEKS smrči. SREČKO odpre oči in se usede pokonci.

SREČKO: Alo!... Alo!

BOŽIDAR se prebudi v nejevolji.

SREČKO: Alo! ... Alo!

BOŽIDAR: Pa kaj spet, za vruga...

SREČKO: Alo!

BOŽIDAR: Hej! Pa kaj se dereš! A si normalen. Tukaj ljudje spimo.

SREČKO: Alo!... Sestra!

BOŽIDAR: Pa kaj bi rad. Hej, človek, zbudi se. ***(se zadere)*** Hej!

SREČKO se zave, da je klic namenjen njemu.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

BOŽIDAR: Kaj ti je, človek?

SREČKO: Sanjalo se mi je. Grde sanje. Sam sem bil. Ne nisem bil sam. Še nekdo je bil. Dež je padal. Na strehi. Goloba sem imel v roki. Roko sem imel preluknjano z zarjavelim žeblijem. Potem sem se zbudil. Hvala, ker si me zbudil.

BOŽIDAR: Vam se torej vedno sanja, kaj? Kako naj pa ostali spimo, ko se vam sanja. Dajte no. A je lahko malo tišine.

SREČKO: Oprostite. Bom poskusil spati tako, da se mi ne bo sanjalo, prav?

BOŽIDAR: Pa ravno mi je uspelo malo zaspat. »Sranje«!

SREČKO: Kaj morem.

BOŽIDAR: Tiho bodite in ne zganjajte takšnega cirkusa celo noč.

SREČKO: Oprostite. Upam, da se mi ne bo več sanjalo. Lahko noč.

BOŽIDAR: Ja, ja...

METKA smrči. Tudi ALEKS hrope. SREČKO zaspi nazaj. BOŽIDAR nekaj časa zre predse, nato pa tudi on zapre oči. Minuta tišine. Vsi spijo. Iz hodnika se sliši nerazločen telefonski pogovor SESTRE KATE.

SESTRA KATA (**OFF.**): ... ne, ne smem te več klicat ponoči. Sploh te ne smem med službo. Dežurna je čisto znorela... Zakaj le? Ne, prav ima... Kdaj?... Ob pol osmih zjutraj, prav... ja, ravno na zajterk... ne, jutri ga ti pripravljajš... pa Mina?... Kar naj »spančka«, pa pokrij jo, se vidiva zjutraj... prav, poglej ga do konca... lepo spi. Ljubim te.

Tišina. Vsi spijo. Spet se zbudi SREČKO.

SREČKO; Alo!... Alo!..

Takoj se zbudi BOŽIDAR. Besen je.

BOŽIDAR: Naj gre vse nekam...

BOŽIDAR se dvigne in s težavo skobaca na invalidski voziček ob postelji. V roke vzame blazino. Zapelje se do postelje v kateri spi SREČKO. Pocuka ga. SREČKO se zdrami.

BOŽIDAR (**šepetaje**): »Pička« ti materna! Ti boš mene »zajebaval«!

SREČKO se prestraši.

SREČKO: Kaj?

BOŽIDAR: Ti bom dal, kaj? »Pička« ti materna! A vidiš ta »poušter«? A ga vidiš? Samo še enkrat me zbudi, pa te bom... z njim te bom, jasno!

SREČKO: Saj nisem...

BOŽIDAR: Jasno?!

SREČKO: Kaj pa je bilo?

BOŽIDAR: Samo še enkrat me zbudi, »porka madona«! Samo še enkrat!

SREČKO obnemi. Prestrašen sedi po konci čisto pri miru. BOŽIDAR se odpelje nazaj do postelje. Le z največjo muko se spravi vanjo. Pokrije se. Poskuša zaspiti. Zaspi. SREČKO negibno sedi na postelji. Ne upa si zaspiti nazaj. Samo sedi in bolšči v daljavo. Tiho ihti. Rahla svetloba zgodnjega jutra počasi prodira v sobo. Dani se. Iz ulice se sliši vse več prometa, ki postopoma prehaja v hrup. Svetloba narašča. Dan. Zatemnitev.

Peto dejanje

Prvi prizor

Dopoldan po zajtrku. Vizita. METKA sedi na postelji in rešuje križanko. BOŽIDAR se v postelji brije z električnim brivnikom. SREČKO sedi na postelji in gleda skozi okno. ZDRAVNIK in SESTRA 2 se pogovarjata z ALEKSOM.

ZDRAVNIK: Ja, gospod ALEKS, vi imate pa srečo, da ste živi. Ste že bili kdaj operirani?

ALEKS: Ne.

ZDRAVNIK: Nog še vedno ne čutite?

ALEKS: Ne.

ZDRAVNIK: Glede na izvide imate »circa« 50% možnosti, da spet shodite. Sestra, kako pa kaže z njegovim zavarovanjem?

SESTRA 2: Nima ga.

ZDRAVNIK: Ali boste samoplačnik?

ALEKS: Prosim?

SESTRA 2: Klicali so starši. Rekli so, da bodo poravnali vse stroške.

ZDRAVNIK: Ta poseg je dokaj kompliciran. Ali privolite vanj?

ALEKS: Kakšen je riziko?

ZDRAVNIK: Lahko se zgodi, da operacije ne preživite ali pa se lahko kaj zalomi. Vaš organizem ni v najboljšem stanju. Sestra, ali ste opravili pregled krvi?

SESTRA 2 poda izvide ZDRAVNIKU.

ZDRAVNIK: Lahko se zgodi, da popolnoma okrevate, lahko pa, da boste hromi vse življenje. Sedaj ne čutite nog, je tako?

ALEKS: Ja.

ZDRAVNIK: Ampak čutite, kdaj morate na potrebo?

ALEKS: Ja.

ZDRAVNIK: Vaše genitalne in izločevalne funkcije še delujejo, a če se pri posegu kaj zalomi... lahko se zgodi, da posega ne boste najbolje prenesli, da se živci ne bodo dobro razvijali. V takem primeru vam lahko odpovejo še te funkcije. Ali prostovoljno pristajate na poseg?

ALEKS: Ja. Seveda. Spravite me v red.

ZDRAVNIK: Moram vprašat, veste?

ALEKS: Vem.

ZDRAVNIK: Mi se bomo potrudili po najboljših močeh. Še to: mladi mož, pri krvnem pregledu smo ugotovili, da ste okuženi s hepatitisom vrste C. Po okrevanju tu, vam svetujem, da pričnete z zdravljenjem, kemoterapija je najučinkovitejša metoda, če ne, vam bodo v nekaj letih razpadla jetra.

ALEKS: Kaj?

SESTRICA 2: Samo okuženi ste.

ALEKS: Kdaj? Kje?

ZDRAVNIK: Pri vašem načinu življenja... Prej bi morali razmišljati o takšni možnosti... a pomirite se. Zdravljenje je, da ne rečem, do življenjsko. Vseeno pa se bolezen da nadzorovati. Najpomembnejše je, da najprej rešimo problem vaše ohromelosti.

ALEKS: Ampak...

ZDRAVNIK: Danes zvečer boste operirani. SESTRICA, opravite mu klistir, pustite ga teščega. Saj še niste jedli, ne?

ALEKS: Ne.

ZDRAVNIK: Saj se ves tresete. Sestra, dajte mu pomirjevalo. (**ALEKSU**) Saj ne bo tako hudo.

ZDRAVNIK odide.

SESTRICA 2: No, boste tableto ali bi rajši injekcijo?

ALEKS: Česa pa?

SESTRICA: Apaurin.

ALEKS: Injekcijo.

SESTRICA 2: Prav. Potrebuje še kdo kaj?

METKA: A mi lahko prinesete kemični svinčnik. Moj ne piše več.

SREČKO: Coca – colo.

SESTRICA 2: Kje naj vzamem Coca – colo.

SREČKO: Obljubili ste.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA 2: Nič ne vem o tem.

SREČKO: Sestra Kata mi je obljubila.

SESTRA 2: Potem vam jo bo pa tudi ona prinesla.

SREČKO: Ne maram vas.

SESTRA 2: Tudi prav.

SREČKO: Obljubili ste.

BOŽIDAR: Oh, vam bom jaz priskrbel Coca – colo, če bo potem mir.

Ko SREČKO zasliši BOŽIDARJEV glas, otrpne.

BOŽIDAR: Sestra, a lahko odprete okno. Smrdi po »scalini«.

SESTRA 2 odpre okno.

SESTRA 2: Gospod ALEKS, takoj se vrnem. Z injekcijo.

ALEKS: Končno... Oh... hvala, končno.

Drugi prizor

Pozno popoldan. Po večerji. Hodnik. Menjava osebja. Predaja nalog. SESTRA 2 je že preoblečena – v »civilu«. SESTRA KATA v halji.

SESTRA 2: Še malo, pa bom doma.

SESTRA KATA: Srečnica. Jaz imam danes dvojno izmeno. Pa še menstruacijo sem dobila. Končno. Sem že mislila, da sem noseča.

SESTRA 2: A niso fini?

SESTRA KATA: Ja, samo eden je za naju čisto dovolj.

SESTRA 2: V sobi sto ena je tisti narkoman dobil klistir, potem je pa zaspal, ko sem mu dala pred klistirjem še injekcijo apaurina, da se je pomiril. Zbudil se je pa prepozno. Ob devetnajst trideset ima operacijo.

SESTRA KATA: Ja, a ga niste umili in preoblekli?

SESTRA 2: Ga boste vi. To je golazen. Živijo v dreku. »Filajo« se z drekom, pa naj še malo smrdijo, da bodo videli, kako je, ko si zares v dreku.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

SESTRA KATA: Pa saj je samo še en izgubljen »mulc«.

SESTRA 2: Briga me. Zakaj je pa padel noter. Prej bi mislil o tem.

SESTRA KATA: Koliko časa pa že smrdi?

SESTRA 2: Kakšne pol ure. Malo pred kosilom se je prebudil. V lastnem sranju.

SESTRA KATA: Pa saj ni slab fant. In tudi »skriziral« se je že povečini. Mogoče mu pa uspe. Nesrečo je imel. Tudi tebi se lahko zgodi.

SESTRA 2: Meni, da bi šla zadeta na kolo? Spijem »decij« in pokličem taksi. A veš iz kake bogate »familije« je. Takim ni nikoli treba delati.

SESTRA KATA: Ja, veliko jih pade iz dolgčasa.

SESTRA 2: Polne riti vsega imajo, to je vse.

SESTRA KATA: Več, ko imaš, bolj si razvajan in višje ko si, globlje lahko padeš. Če taki padejo, jih še bolj boli.

SESTRA 2: Ja. Poln je dandanašnji svet. Poln nihilističnih »zombijev«. Ampak včasih, včasih smo pa imeli zdravilo za take, take fičfiriče. Takrat je mladina delala.

SESTRA KATA: Kdaj?

SESTRA 2: Še sama sem pomagala graditi cesto bratstva in enotnosti. Danes pa samo še žur, pijača, diskoteke, mamila. Nobeden ne ve več, kaj je to – delo. Vsi samo buljijo v monitorje ali pa delajo »pizdarije«. Vsak zase.

SESTRA KATA: Ja. Vsak zase. Ampak to še ne pomeni, da moramo pozabiti na paciente. Človek je človek. Pred večnostjo smo vsi enaki.

SESTRA 2: Ti si še mlada. Polna energije. Misliš, da lahko spreminjaš svet z lepo besedo in dobrimi deli. Poglej mene. Še eno leto do »penzije«. In kaj bom imela? Zgaranost. To bom imela od ljubezni do ljudi. Zgaranost, obolela kolena in slabo »penzijo«. Moža na cesti. Sina brez službe, na socialni in hčerkin kredit za študij. (**pogleda na uro**) A koliko je že? Grem. Se vidimo pojutrišnjem. Jutri imam prosto.

SESTRA KATA: Jaz bom pa tu še vse do juti zjutraj.

SESTRA 2: Uboga reva. No, pa saj si še mlada. Pozdravi doma. Kako je že pozno. Preobleči onega, saj veš in prezrači sobo. Adio.

SESTRA KATA: Pa menda ja niso jedli v smradu?

SESTRA 2: Ah, od smradu še ni nikogar pobralo.

SESTRA KATA: Fuj!

SESTRA 2 odide. SESTRA KATA nekaj časa stoji na mestu. Zaprepadena je nad SESTRO 2. Potem iz omare na hodniku vzame svežo posteljnino in pižamo ter vse položi na strežni voziček, na katerem se že nahajajo čistila, razkužila ipd. Tema. (V tem prizoru bi lahko uporabili smrdljivec, ki bi se tekom naslednjega prizora s svojim vonjem porazgubil).

Tretji prizor

Noč. V sobi so samo še METKA, SREČKO in BOŽIDAR. Spijo. Kot vedno, je tudi tokrat prižgana televizija, ki na speče meče svojo izkrivljeno svetlobo ter zvok. (filmski soundtrack – alien 1). METKA spi mirno. BOŽIDARJEV spanec je nemiren. Poln nekontroliranih trzanj in neenakomernega dihanja. SREČKO se obrne proti oknu. BOŽIDAR se umiri. METKA zazeha in si popravi blazino. SREČKO se obrne na hrbet. Potem se hitro dvigne in odpre oči.

SREČKO: Alo!...

Zave se. Uleže se nazaj v upanju, da se BOŽIDAR ne prebudi. BOŽIDAR zagodrnja, a se ne prebudi. SREČKO zaspí nazaj. Zatemnitev in zamrtje tv zvoka. Odtemnitev. Iz televizije prihajaj atmosfera po koncu sporeda. Svetloba televizije je enakomerna. Statična slika na televiziji (npr. Ob predvajanju reklam, na katerih je samo fotografija). METKA je sedaj obrnjena v drugo stran. BOŽIDAR spi mirno na hrbtu. SREČKOVO telo trzne. Plane pokonci.

SREČKO: Alo!... Alo!...

BOŽIDAR odpre oči.

SREČKO: Alo!... Alo!... Dežuje! Alo!

SREČKO se zave. Njegov pogled sreča besni BOŽIDARJEV pogled. Uleže se nazaj in negibno obleži. Zatemnitev. Odtemnitev. Na televizorju samo še sneg ter šum. Siva svetloba. Difuza. METKA in SREČKO spita. BOŽIDAR sedi na postelji. Ne more spati. SREČKO v spanju zakriči.

SREČKO: Alo!... Sestra!... Cola!... Alo! Alo!... pridi golobček... Alo!...

BOŽIDAR (sam pri sebi): »Dost' mam«! To je to! To je to... To je to!

BOŽIDAR po tihem zleze v voziček. Pri tem pazi, da ne zbudi METKE. V roke vzame blazino. Pripelje se do SREČKOVE postelje. Nekaj časa ga opazuje. SREČKO spi. Trza mu obrazna mišica. Odpre usta in tiho, v spanju, izgovori.

SREČKO: Alo! A....

BOŽIDAR z močjo obeh rok položi blazino čez SREČKOV OBRAZ. SREČKOVO telo se srdito odzove, a roki, ki že mesec dni poganjata voziček, sta premočni za SREČKOVO agonijo. Kakšno minuto se bori,

na koncu pa ga zadnji trzljaj položi, da obmiruje. Tudi BOŽIDAR se trenutek za tem sprosti. BOŽIDAR se zave zločina in v tihem šoku obsedi v vozičku. Po dveh, treh minutah praznega bolščanja se, z blazino v roki zapelje do postelje. S težavo, a vseeno tiho, se povzpne na posteljo. Ko se vzpenja, mu v hrbtenici počí. Skoraj zakriči od bolečine, a se zave trenutka, ko je moril. Oblíje ga pot. S poslednjimi močmi se uleže na posteljo. Z blazino si podpre glavo ter se pokrije. Ne zapre oči. Govori sebi. Šepeta si.

BOŽIDAR: Boli... Auva... Kaj se mi dogaja... Srbi me... Podplati ...

BOŽIDAR zakriči.

BOŽIDAR: Sestra! ... Sestra!

Zave se, da se je v njegovem telesu nekaj spremenilo na bolje in hkrati se zave umora, ki ga je storil. Ne upa si več klicati sestre. Kljub bolečini se potuhne. Srečen je, da čuti noge in hkrati zgrožen nad dejanjem, ki ga je zagrešil. Pade v jok. Zlomi se. Govori predse .

BOŽIDAR: A bom sedaj...bom lahko še kdaj sanjal?... A bom spet hodil?... Spet bo lahko...Ampak... Saj bodo mislili... Nič jim ne bom povedal... V bolnicah vsak dan umirajo... Nič jim ne bom... Hodil bom... Auva... Auva! Boli... Sestra!...Bom sploh še kdaj spal? ...Sestra!... Morilci ne spijo...Auva!... Sestra! Alo!...Mogoče sanjajo svoje življenje...Sestra! Sestra! Morilcem je dobro... Vseeno mi je... Kaj čutim... Kaj se mi dogaja.... Čutim... Boli me! Auva! Sestra! Alo!...Čutim jih... noge čutim... Hahaha... Auva... Sestra! Sestra!... Auva...Auva! Njega...Sestra! Čutim ga...Auva! To je...Auva! Sestra!... Stoji mi....ha,ha,ha,auva! Sestra!

Odprejo se vrata. Vstopi SESTRA KATA.

SESTRA KATA: Ja, gospod BOŽIDAR kaj je?

BOŽIDAR: Boli me...auva.... Noge...

SESTRA KATA: Kaj je z nogami?

BOŽIDAR: Čutim jih... spet jih čutim...ampak v hrbtu...auva!... Boli!

SESTRA KATA: Čudež! Takoj bom nazaj. Absolutno moram obvestiti dežurnega. Ne premikajte se. Takoj bom nazaj.

Zatemnitev.

Epilog

METKA je v sobi. Sedi v postelji in na glas bere.

METKA: ... Deckart, zgrbljen v dve gubi, z razbolelimi prsti, brez orožja. Nemočen. Človeško ranljiv. Porcelanasto krhek v senci humanoidnega proizvoda pred njim. Bolj človeškega od ljudi samih. Dež spira radioaktivni smog in ga lepi na žlebove visoko nad ulico, v kateri živijo samo še silhuete ljudi. Prazni, izmozgani, izkoriščani homo sapiensi. Adrenalinski koktajl, prelivajoč se po žilah, nabreklih od strahu, mu onemogoča vsak gib. Paraliziran v človeški nemoči čaka na poslednji udarec. Čaka. Roy Batty. Starost: Štiri leta. Življenjska doba: Štiri leta. Nič več ne ustavi destruktivnega razpada kemikalij v njem. Zgrudi se pred nemočnim iztrebljevalcem. Videl je stvari, o katerih si navadni smrtniki ne moremo niti misliti: goreče bojne ladje pred ozvezdjem Oriona, žarke C, ki se leskečejo v Tenhauserjevih vratih. Vsi ti trenutki bodo zbledeli v večnosti časa kot solze v dežju. Čas za smrt. Bel golob se je iz Battyjeve mrtve roke povzpел pod nebo. Takrat je Deckart prvič začutil prisotnost nečesa večjega od človeštva samega. Prvič je začutil prisotnost boga. Boga biomehanike.

SESTRA 3 vstopi, stopi do okna. Odpira okno.

SESTRA 3: Da bo malo zraka.

METKA: Da bo lahko odletel ven.

SESTRA 3: Kdo?

METKA: Golobček.

SESTRA 3: Tu ni nobenega goloba.

METKA: Zunaj, na okenski polici je.

SESTRA 3: Ja, ampak tisto je zunaj.

METKA: Potem je bil pa prej noter...O, zdaj je pa odletel. Svoboden je.

SESTRA 3: Če boste kaj potrebovali, mi kar povejte. Če pa bom malo zmedena, mi pa ne zamerite. Danes je moj prvi dan v službi in...

METKA: Je že dobro. Samo, da je on svoboden... Veste, da so jo odpustili?

SESTRA 3: Koga?

METKA: Vašo predhodnico. SESTRO KATO. Pa tako nas je imela rada.

SESTRA 3: Ja? Danes dobite nova sostanovalca.

METKA: Kdaj bom šla pa lahko domov?

SESTRA 3: Še ne tako kmalu. Ko se pozdravite. Sicer pa vas danes pridejo obiskat domači, tako, kot vsak dan. Zgleda, da vas imajo zelo radi.

© Uroš Potočnik

Uporaba in reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja je prepovedana.

METKA: Zelo. Zdaj bom pa malo brala.

SESTRA 3: Prav. Potrebujete še kaj?

METKA: Ne.

Zatemnitev.

Konec.